

Etika 7. évfolyam - 19.

Családi mozaik

Családi kapcsolatok

unokatestvér

unokahúg

nagybácsi

unokaöcs

nagynéni

sógornő

anyós

sógor

nővér

meny

após

báty

vő

Beszéljük át mit jelentenek „ezek” a rokoni kapcsolatok!

**A család mely tagjait nevezzük vér szerinti rokonoknak?
Kik a nem vér szerinti rokonok?**

Családmodellek ma

A klasszikus vagy *hagyományos család* elnevezéssel az olyan családot illetjük, ahol a szülők közösen nevelik vér szerinti gyermekeiket.

A családhoz nagyszülők, rokonok kapcsolódnak.

Egyértelmű, ki tartozik a szűkebb családhoz, és ki nem.

Azonban „újjáalakult családok” mindig is léteztek, hiszen ha valamelyik házastárs meghalt, az egyedül maradt szülő új kapcsolatot alakíthatott ki, többek között a rá maradt gyermek felnevelése érdekében is. Ma sokszor történik az is, amikor az egyik vagy mindkét szülő úgy dönt valamilyen okból, hogy különválik házastársától, és új párt keres.

Gyakori az is, hogy a gyermekét nevelő egyedülálló szülő nem alakít ki új párkapcsolatot, és *egyszülős* családban élnek tovább.

A mozaikcsalád szintén két, egymással párkapcsolatban élő felnőttből és gyermek(ek)ből áll. Azonban míg a hagyományos családban a gyermek születését megelőzi a szülők párkapcsolata, addig a mozaikcsaládban az új partner már egy kialakult szülő-gyermek kapcsolathoz csatlakozik.

Tehát a gyermeknek az egyik vér szerinti szülője nincs jelen, helyét pótszülő tölti be. Eszerint a mozaikcsalád lehet: *pótapás* vagy *pótanyás* – ha csak az anya vagy csak az apa vér szerinti gyermekét nevelik, *összetett* – ha az anya is és az apa is hozott vér szerinti gyermeket a kapcsolatba, akiket együtt nevelnek, és *közös gyermekes* – ha a családban az előző kapcsolatból hozott gyermek(ek) mellett egy vagy több közös gyermek is nevelkedik.

Sokan úgy vélik: egy családhoz azok tartoznak, akik együtt laknak. A családi kapcsolatok azonban a mozaikcsalád esetén összetettebbek, mint a klasszikus családban, a rendszer nem zárt, hanem nyílt. Ha egy gyermek továbbra is jó kapcsolatot ápol az elvált szülővel, várhatóan anyját és apját fogja legközelebbi hozzátartozójának tartani. Sőt, feltehetőleg és remélhetőleg a nem vele élő szülő új családjánál is családtagnak fogja érezni magát.

- ▶ Mit gondolsz, ki tartozik a családhoz? Mi mindentől függhet az, kit érez egy gyerek közvetlen családtagjának?
 - ▶ Te kiket nevezel a családnak? Nevezd meg őket név szerint, vagy ahogy szólítod őket!
-

Szülői kihívások

Akár válás, akár haláleset miatt vagy egyéb okból előfordul, hogy egy szülő egyedül nevel egy vagy több gyermeket. Milyen nehézségekkel kell szembenéznie a mindennapokban? Kis csoportokban gyűjtsetek össze ilyen élethelyzeteket, majd beszéljétek meg a következőket:

- ▶ Mások-e a problémák, ha anya vagy apa az egyedülálló szülő? Függ-e a gyermek életkorától a problémák jellege?
- ▶ Miben lehet más a feladatmegosztás az egyszülős családon belül?
- ▶ Milyen módon tud segítséget nyújtani az ilyen családoknak egy nagyszülő, egy barát vagy barátnő, egy szomszéd, egy segítőkész ismerős?

Együtt élő generációk

Többgenerációs családnak azt nevezzük, ahol legalább három generáció (nemzedék), azaz szülők, gyermekek és nagyszülők élnek együtt szorosabb vagy tágabb közösségben.

- ▶ Gyűjtsetek olyan okokat, amelyek miatt együtt élhet több generáció vagy a tágabb család több tagja!
- ▶ Idősek, középkorúak és gyermekek mit tudnak nyújtani egymásnak, és milyen szükségleteik vannak, amelyekhez kívülről várnak segítséget? Az ábrán lévő nyilak ezt a kölcsönösséget fejezik ki. Párokból egészítsétek ki a táblázatot a füzetetekben, majd mondjátok el, ki mivel tud segíteni a másikon!

szülő a gyermeknek	
gyermek a szülőnek	
szülő a nagyszülőnek	
nagyszülő a szülőnek	
nagyszülő a gyermeknek	
gyermek a nagyszülőnek	

Nagycsaládok

A múltban nem volt ritka, hogy hét-nyolc gyermek is született egy családba. Egy ilyen nagycsaládban élni nagy alkalmazkodási készséget igényelt, ám biztonságérzetet is adott. Hivatalosan ma a három- vagy ennél többgyermekes családokat nevezik nagycsaládnak. Vajon miért?

- ▶ Milyen előnyei és hátrányai vannak, ha az embernek sok testvére van?
- ▶ Szerinted miért lehet izgalmas

nagycsaládban élni? Mi okozhat nehézséget?